

จิตรกรรมภูมิทัศน์ทะเลน้อย: ความสมดุลแห่งสุนทรียศิลป์

Landscape Painting at Talay Noi: Balance of Aesthetics

ปัทมาสน์ พิณนุกูล¹
Patamas Pinnukul¹

Received: 5 November 2022

Revised: 15 February 2023

Accepted: 31 May 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะระบบนิเวศภูมิทัศน์ต่อการดำรงอยู่ของสิ่งมีชีวิตในทะเลน้อย เพื่อนำไปสร้างสรรค์จิตรกรรมแห่งสุนทรียศิลป์ โดยเลือกศึกษาพื้นที่ชุ่มน้ำอุทยานนกน้ำทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง ซึ่งเป็นพื้นที่วิถีธรรมชาติที่มีความสมดุลทางระบบนิเวศวัฒนธรรมในมิติที่มีปฏิสัมพันธ์ของสรรพสิ่ง เช่น มนุษย์ สัตว์น้ำ ควายน้ำ พันธุ์พืชลอยน้ำ วงศ์นกน้ำ เป็นต้น

ผลการวิจัยงานสร้างสรรค์ 1) ลักษณะระบบนิเวศธรรมชาติ ภูมิทัศน์ของสรรพสิ่งมีชีวิตในวิถีชีวิตจากพื้นที่ชุ่มน้ำทะเลน้อย แทนความหมาย “พื้นที่แห่งชีวิต” ที่เปรียบเสมือน “พื้นที่อยู่อาศัยน้ำ” อันเป็นศูนย์รวมและบ่อเกิดแห่งสรรพสิ่งมีชีวิตในมิติปรากฏการณ์นิเวศวิทยาวัฒนธรรม และนิเวศทางธรรมชาติที่มองเห็นถึงวิถี การดำรงความสัมพันธ์ และการปรับเปลี่ยนหมุนเวียนระหว่างสิ่งมีชีวิตให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม 2) สร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ผ่านรูปลักษณะ การสื่อความหมายภาพตัวแทนที่แสดงความงามทางสุนทรียภาพ 2.1) การสร้างความหมายผ่านเนื้อหา รูปทรงพืชพันธุ์ และสัตว์สัญลักษณ์ 2.2) การสร้างความหมายผ่านบรรยากาศของสี เทคนิคลดทอนพิมพ์สกรีน และดิจิทัลอาร์ต

คำสำคัญ: จิตรกรรม, ภูมิทัศน์ทะเลน้อย, สุนทรียศิลป์

Abstract

This research paper aims to study the characteristics of ecosystems landscape on the existence of marine life so as to aesthetically create a landscape painting by studying the wetlands at Thale Noi Waterfowl Park in Phatthalung Province. This is a natural way of life with ecological and cultural balance in the interactive dimension of surroundings such as humans, aquatic animals, water buffaloes, floating plants, waterfowl families, etc.

The results of this creative research revealed that; - 1) Ecosystem characteristics and the landscape of all living things involved in the way of life of the wetlands at Thale Noi, represent the meaning of “The Living Space” compared as “The Breadbasket”, which is the center and

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

¹ Assistant Professor, Visual Arts, Faculty of Humanities and Social Sciences, Phuket Rajabhat University

the source of life in the ecological and cultural dimensions as far as the natural ecology is concerned. This can be seen through the relationship maintenance and the changing the circle of life between living things adapted to the environment, 2) It is important to create works of visual art through appearance based on an interpretation of representative images showing the aesthetic beauty 2.1) Creating meaning through the content, shapes of plants and the symbolic animals important. 2.2) Creating meaning can be achieved through color atmosphere, screen printing technique and digital art.

Keywords: Painting, Landscape of Thale Noi, Aesthetics

บทนำ

ทะเลน้อยเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำ ตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดพัทลุง ติดต่อกับจังหวัดสงขลา ทะเลสาบสงขลาตอนบน และจังหวัดนครศรีธรรมราช มีการสำรวจเมื่อปี พ.ศ. 2517 พบว่าทะเลน้อยเป็นอุทยานนกน้ำที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย โดยได้รับการประกาศจัดตั้งเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2518 นับเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าแห่งแรกของประเทศไทย และทะเลน้อยยังเป็นแหล่งระบบนิเวศน้ำจืดขนาดใหญ่ในพื้นที่ 281,625 ไร่ เป็นแหล่งผลิตอุ้งข้าวอุ้งน้ำที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีความหลากหลายทางชีวภาพ มีภูมิทัศน์ ธรรมชาติหมู่บ้าน และชุมชนที่มีการตั้งถิ่นฐานด้านชายฝั่งทางทิศตะวันตกของทะเลน้อย นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ “พรุควนขันเสียน” ที่ได้รับการจดทะเบียนเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำโลก หรือ “แรมซาร์ไซต์” (ramser site) หรือที่นิยมเรียกกันว่า “เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย” โดยทะเลน้อยเป็นที่อาศัยของนกน้ำหลากพันธุ์ ประมาณ 187 ชนิด รวมทั้งมีพืชไม้نانาพันธุ์

พื้นที่ทะเลน้อยมีความหลากหลายของสิ่งมีชีวิตที่อาศัยร่วมกันเป็นระบบนิเวศวิทยาประกอบด้วย นาข้าว ป่าพรุป่าเสม็ดขาว ป่ากระจุตทุ่งหญ้า และพืชน้ำปกคลุม เช่น ผักตบชวา กงกระจุตหนู บัวชนิดต่างๆ พืชลอยน้ำ และเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า แบ่งออกเป็น สัตว์

เลี้ยงคลาน สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ควายน้ำ สัตว์น้ำนกน้ำที่มีทั้งนกประจำถิ่นและนกอพยพ เป็นต้น (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2542) พื้นที่ทะเลน้อยจึงเป็นชุมชนของพืชและสัตว์ที่ปรากฏอย่างมีระบบระเบียบตามหน้าที่ของกลุ่มพืช และสัตว์ รวมถึงมนุษย์ที่เข้าไปใช้พื้นที่จนเกิดความสัมพันธ์กับกลุ่มประชากรสิ่งมีชีวิตตามระบบนิเวศในสภาวะธรรมชาติที่สมดุลแบบพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน

นอกจากนี้ทะเลน้อยยังเป็นแหล่งเรียนรู้แห่งการศึกษาระบบนิเวศทางธรรมชาติ นิเวศวัฒนธรรมทางสังคม การอนุรักษ์เชิงท่องเที่ยว ธรรมชาติทางเกษตรกรรม รวมถึงภูมิปัญญาพื้นถิ่น ซึ่งมนุษย์ พืช และสัตว์เข้าไปใช้ประโยชน์โดยตรงแล้ว ยังมีวิถีชีวิตที่พึ่งพาธรรมชาติเพื่อการดำรงชีพ มีกิจกรรมประเพณี และความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับน้ำ มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางน้ำในการประกอบอาชีพประมงพื้นบ้าน ซึ่งการทำประมงของชาวประมงพื้นบ้านไม่ได้เป็นเพียงแค่การเรียนรู้ในการประกอบอาชีพ แต่ยังส่งผลต่อการดำเนินวิถีชีวิตที่สะท้อนถึงความ เป็นประมงพื้นถิ่นต่อสภาพภูมิอากาศ วัฒนธรรม ประเพณี และความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับท้องน้ำ รวมถึงอาหารท้องถิ่น สิ่งที่เกิดขึ้นเหล่านี้ได้มีการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น เป็นการสืบทอดอัตลักษณ์ของความเป็นประมงพื้นบ้าน (อภิรักษ์ สงรักษ์

และ เกสคดีย์ แทนนิล, 2545) เช่น ไซ ยอ ที่ใช้เป็นเครื่องมือประมงพื้นบ้านชนิดหนึ่งซึ่งเกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ได้รับความนิยมอย่างมาก เพราะถือเป็นเครื่องช่วยผ่อนแรง และลดเวลาในการจับปลา เพราะการวางยอหนึ่งครั้งสามารถจับปลาได้จำนวนมาก เป็นต้น ชูศักดิ์ วิทยาทัก (2561, หน้า 44-45) ให้ข้อมูลว่า วิถีดังกล่าวถือเป็นอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมเฉพาะพื้นที่ถิ่นที่โดดเด่นที่แสดงให้เห็นถึงการใช้ชีวิตของมนุษย์กับธรรมชาติในระบบวิถีความสัมพันธ์ระหว่างระบบสังคมกับระบบนิเวศที่มีความสลับซับซ้อนและมีความเป็นพลวัต จึงกลายเป็นนิเวศวิทยาวัฒนธรรม (cultural ecology) โดยเฉพาะมนุษย์ที่กลายเป็นส่วนหนึ่งของระบบที่ใหญ่กว่า นั่นคือระบบนิเวศน์ ซึ่งถูกเข้าไปควบคุมด้วยการบังคับหมุนเวียนของสสารและการถ่ายทอดพลังงานที่ถือว่าเป็นพลังจักรวาล นิเวศวิทยาวัฒนธรรมที่มุ่งแสวงหากฎที่เป็นสากลเกี่ยวกับการปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม และกลายเป็นผลผลิตของวัฒนธรรมสิ่งมีชีวิตที่มีการดำเนินชีวิตอย่างงดงาม

จากข้อมูลข้างต้นจึงเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้สร้างสรรค์ศึกษาวิถีชีวิตด้านเกษตรกรรมคือ การทำประมงพื้นบ้านที่เกิดจากภูมิปัญญาชาวบ้าน และสาระสรรพสิ่งในธรรมชาติ โดยการสร้างสรรค์งานจิตรกรรมที่เกิดจากรูปแบบ อุดมคติถ่ายทอดสะท้อนความงามทางสุนทรียะ อันเป็นป่อเกิดแห่งนิเวศวัฒนธรรมทางสังคมในมิติภูมิปัญญาชาวบ้านที่มีการสืบทอดต่อกันมา รวมทั้งความเชื่อทางธรรมชาติ อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม ความผูกพันในวิถีชีวิตแห่งสายน้ำแบบเรียบง่าย นำไปสู่ความสนใจศึกษาเรื่อง “จิตรกรรมภูมิทัศน์ทะเลน้อย: ความสมดุลแห่งสุนทรียศิลป์” เป็นการศึกษาลักษณะระบบนิเวศทางกายภาพบนพื้นที่ทางสังคม วิธีการประมงพื้นบ้านแบบยกยอยักษ์

การเลี้ยงควายน้ำที่ผสมผสานความเป็นธรรมชาติที่เรียบง่าย เป็นต้น เป็นการสะท้อนคุณค่าภูมิปัญญาท้องถิ่น นำมาถ่ายทอดสู่ผลงานภาษาภาพทางทัศนศิลป์ด้วยกระบวนการสร้างสรรค์ในรูปแบบจิตรกรรม 2 มิติ ผ่านรูปลักษณะ และการสื่อความหมายภาพตัวแทนที่แสดงออกถึงความงามทางสุนทรียภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาลักษณะระบบนิเวศธรรมชาติ ภูมิทัศน์ของสรรพสิ่งมีชีวิตในวิถีชีวิตจากพื้นที่ชุ่มน้ำทะเลน้อย
2. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ผ่านรูปลักษณะ การสื่อความหมายภาพตัวแทนที่แสดงออกความงามทางสุนทรียภาพ

วิธีการศึกษา

การวิจัยสร้างสรรค์เรื่อง “จิตรกรรมภูมิทัศน์ทะเลน้อย: ความสมดุลแห่งสุนทรียศิลป์” เป็นการศึกษาสาระรูปลักษณะ ความเป็นเอกลักษณ์ทางวิถีสังคมในชุมชนและสรรพสิ่งมีชีวิตในลักษณะรูปแบบจิตรกรรมสร้างสรรค์ (art style) โดยมีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

ขอบเขตด้านพื้นที่วิจัย

กำหนดพื้นที่และขอบเขตที่เป็นเอกลักษณ์ที่เด่นชัดในเขตพื้นที่ชุ่มน้ำอุทยานนกน้ำทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง ซึ่งบริเวณนี้ได้รับการยอมรับว่าเป็นแหล่งระบบนิเวศที่สมบูรณ์ทางกายภาพบนพื้นน้ำทะเลสาบ ด้วยจุดเด่นด้านการประมงพื้นบ้านที่เกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่แสดงความเป็นอัตลักษณ์ทางวิถีสังคมในชุมชน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาลักษณะระบบนิเวศธรรมชาติ ภูมิทัศน์ของสรรพสิ่งมีชีวิตในวิถีชีวิตจากพื้นที่ชุ่มน้ำทะเลน้อยวัฒนธรรมของกลุ่มวิถีประมง

พื้นบ้าน การใช้เครื่องมือเครื่องใช้ในการประกอบอาชีพการประยุกตืใช้กับภูมิปัญญาในการดำรงชีวิตระหว่างนิเวศวิทยามนุษย์ และนิเวศธรรมชาติที่มีบทบาทหน้าที่ ตลอดจนคุณค่าและความสำคัญต่อวิถีชีวิตทั้งของมนุษย์ พืช และสัตว์ ที่เป็นสัญลักษณ์ และสรรพสิ่งชีวิตบ่งบอกถึงความอุดมสมบูรณ์ในพื้นที่ทั้งทางทรัพยากร ทั้งในระดับท้องถิ่น และระดับชาติ ส่งการสร้างสรรคผลงานจิตรกรรม ผ่านรูปลักษณ์ การสื่อความหมายภาพตัวแทนที่แสดงออกถึงความงามทางสุนทรียภาพ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยเน้นปฏิบัติการวิจัยสนาม ณ พื้นที่ชุ่มน้ำทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง และกลุ่มชาวบ้านที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยผู้สร้างสรรค์พยายามเข้าถึงข้อมูล อาทิ การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม และไม่มีส่วนร่วม โดยล่องเรือสังเกตระบบนิเวศวัฒนธรรม ภูมิทัศน์ทรัพยากร และวิถีชีวิตชาวประมงพื้นบ้านในเขตพื้นที่ชุ่มน้ำ รวมทั้งการสัมภาษณ์ชาวประมงพื้นบ้าน ตัวแทนหน่วยงานผู้ดูแลเขตพื้นที่ชุ่มน้ำ การสัมภาษณ์(Key informants) อย่างไม่เป็นการกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ชุ่มน้ำอย่างไม่จำเพาะเจาะจง เพื่อให้ได้ข้อมูลมาประกอบการวิเคราะห์ และการศึกษาจากเอกสารงานวิจัย และมีการเก็บข้อมูลสื่อโสตทัศนภาพ ประกอบด้วยข้อมูลเสียง แบบบันทึกการทำงานสนามในพื้นที่ชุ่มน้ำ ด้วยเครื่องมือบันทึกข้อมูลสื่อสาร กล้องถ่ายภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เครื่องบันทึกเสียง “การปฏิสัมพันธ์ ระบบนิเวศวัฒนธรรมทางธรรมชาติ วิถีชีวิต พื้นที่ มิติ เวลา” รวมถึงแผนที่ที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาประกอบการวิเคราะห์นำมาสู่กระบวนการทดลองสร้างสรรค์

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลที่มีส่วนสำคัญต่อการวิจัยสร้างสรรค์ผลงาน และการพัฒนากระบวนการทาง

ความคิดในการสร้างสรรค์รูปแบบศิลปะจากแหล่งความรู้ โดยแบ่งวิธีการเก็บข้อมูล และรวบรวมเนื้อหา เพื่อนำมาสร้างสรรค์ผลงาน 2 วิธี ดังนี้

1. การเก็บข้อมูลโดยการถ่ายภาพ เก็บข้อมูลจากสภาพแวดล้อมที่อ้อมล้อมด้วยภูมิทัศน์ธรรมชาติ รวมความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นถิ่นที่อยู่อาศัย และแพร่ขยายพันธุ์ของพืชและสัตว์ นานาชนิด โดยเฉพาะพันธุ์พืชน้ำ สัตว์น้ำ และสัตว์บนบก ที่หาได้ยากและใกล้สูญพันธุ์ อันเป็นผลผลิตจากพื้นที่ชุ่มน้ำที่เปรียบเสมือนเป็นอู่ข้าว อู่น้ำ เป็นแหล่งทำการประมงที่อุดมสมบูรณ์ โดยบันทึกเป็นภาพถ่ายทุกกระบวนการ ตั้งแต่สภาพบริบททางทรัพยากรธรรมชาติ การเปลี่ยนแปลงความสมดุลทางภูมิทัศน์และวิถีชีวิตของสรรพสิ่งที่มีชีวิตต่างๆ ที่อาศัยตามแหล่งพื้นที่ชุ่มน้ำ เป็นต้น นำมาสู่กระบวนการทางความคิด และสร้างสรรค์ผลงานศิลปะทางรูปธรรม

2. การเก็บข้อมูลโดยการบันทึกภาพร่างหรือลายเส้น นำข้อมูลจากการลงพื้นที่ชุ่มน้ำที่พบเห็นเชิงรูปธรรมนำมาแปรผัน ลดทอนรูปร่างรูปทรง ตามภาพจินตนาการ ในการสื่อความหมายแนวคิดด้านเนื้อหา เรื่องราว รูปแบบที่สอดคล้องกับประเด็นการศึกษา ด้วยการทำแบบภาพร่างรูปทรงจากภาพความจริงผ่านเจตคติอารมณ์ความรู้สึก นำมาสู่กระบวนการ ขั้นตอน และกลวิธีเทคนิค ในรูปแบบของจิตรกรรม 2 มิติ โดยยึดหลักองค์ประกอบศิลป์ และทัศนธาตุทางศิลปะ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้แนวคิดสัญศาสตร์ (Semiotics) สื่อความหมาย Curtin (2009, pp. 53-54) กล่าวว่างานทัศนศิลป์ และวัฒนธรรมทางวัตถุ ถูกอธิบายในฐานะรูปสัญลักษณ์ (sign) ในเชิงความหมาย ลักษณะ ‘แทนความหมาย’ การตีความ ผ่านภาษา ภาพ/ภาพแทนความ (visual representation) หรือภาพความเหมือนที่คล้ายคลึง มุ่งเน้นการ

นำเสนอภาพเทียบเท่ากับการรับรู้ทางสายตา ด้วยภาพและสิ่งที่เป็นนามธรรม สำแดงความรู้สึกถึงอารมณ์โดยตรง ศุภชัย สิงห์ยะบุศย์ (2560, หน้า 208) ว่า Art as Representation เป็นหัวใจสำคัญมีความสัมพันธ์ระหว่างปรากฏการณ์ (appearance) กับความจริง (reality) หรือความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่เลียนแบบปรากฏการณ์ของสรรพสิ่งกับสิ่งที่ถูกเลียนแบบ เกิดจินตนาการผ่านจินตภาพ (image) อย่างเช่น ลัทธิ Realism เน้นเรื่องราว เนื้อหา และรูปแบบ สภาพบริบทสังคม วิถีของมนุษย์ ธรรมชาติ และเชื่อว่า ความเป็นจริงของชีวิต คือ ความเป็นแก่นแท้ เรียกว่า สัจนิยม/สังคมนิยม หรืออัตถนิยม

“พื้นที่ชุ่มน้ำทะเลน้อย” จึงเปรียบเสมือนเป็น “พื้นที่ชุ่มน้ำอู่น้ำ” เป็นบ่อเกิดแห่งสรรพสิ่งมีชีวิตในมิติปรากฏการณ์ที่มองเห็นถึงวิถีการดำรงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตด้วยกัน ปรับเปลี่ยนหมุนเวียนให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ซึ่งแสดงถึงสังคมนิยมเชิงตรรกะอันเป็น “แก่น” ความจริงเชิงนามธรรมที่ปรากฏอยู่บนพื้นฐาน โดยอาศัยภาพแทนความหมายเชิงรูปลักษณะผ่านรูปทรงสรีระทางกายภาพของสิ่งมีชีวิตต่างๆ ในพื้นที่ชุ่มน้ำ และวิถีชีวิต การดำรงของมนุษย์และสรรพชีวิตร่วมกันอย่างเกื้อกูล เชื่อมโยงไปถึงความอุดมสมบูรณ์ ความงามแห่งอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมแห่งผืนน้ำที่ผสมผสานทัศนศิลป์ธาตุที่สร้างบรรยากาศแต่ละช่วงเวลาที่มีสัมพันธ์กัน เกิดคุณค่าทางสุนทรียภาพในงานศิลปะ

ดังนั้น รูปลักษณะจากภาพแทนที่เกิดขึ้นจากการเลียนแบบ และภาพความรู้สึกที่ปรากฏเพื่อสื่อความหมาย/การตีความของรูปทรงทางศิลปะ/สัญลักษณ์ “พื้นที่ชุ่มน้ำ” แทนความหมายพื้นที่แห่งชีวิต เป็นแหล่งที่อยู่อาศัย เพาะพันธุ์สัตว์น้ำ เป็นอาหารหล่อเลี้ยงชีพของมนุษย์ในการดำรงตามวิถีพื้นบ้านที่รายล้อมภูมิทัศน์ระบบ

นิเวศวัฒนธรรม โอบล้อมความอุดมสมบูรณ์ด้วยนิเวศทรัพยากรธรรมชาติแห่งพื้นที่ชุ่มน้ำที่ปรากฏวิถีชีวิตที่หมุนเวียนเคลื่อนไหวไม่หยุดนิ่ง ทั้งนี้เพื่อให้เข้าใจความหมายทางสัญลักษณ์ ที่แสดงให้เห็นมิติถึงปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นเมื่อรูปสัญลักษณ์กระทบกับความรู้สึกทางเจตคติ ภาพจินตนาได้สำแดงทางความคิดที่สะท้อนทางสุนทรียศิลป์ ต่อการวิเคราะห์ข้อมูล

กระบวนการสร้างสรรค์

กลวิธีทัศนศิลป์ ประกอบด้วย วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการในกระบวนการจัดองค์ประกอบในการสร้างสรรค์ผลงาน ดังนี้

1. การเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ ภาพพิมพ์แม่พิมพ์ตะแกรงไหม (silkscreen) นำมาใช้เป็นเทคนิคในการสร้างสรรค์ เริ่มจากการสร้างแบบลวดลายเส้นบนกระดาษไข ร่างเส้นด้วยน้ำหมึกสีดำ เตรียมไว้สำหรับนำไปฉายแสง และจัดเตรียมบล็อกซิลค์สกรีนที่ใช้ในการทำแม่พิมพ์ด้วยวิธีกาวอัดกับน้ำยาไวแสงตามอัตราส่วนที่กำหนดไว้ เทกาวอัดลงบล็อกสกรีน ใช้รางปาดกาวอัดให้เรียบทั้งด้านหน้า และด้านหลัง นำเข้าห้องปฏิบัติการในห้องมืด จนแห้งสนิท โดยมีต้นแบบร่างรูปทรงในกระดาษไขวางบนตู้ฉายแสง และทาบด้วยบล็อกสกรีนที่น้ำยากาวอัดพร้อมฉายแสง ทั้งนี้ น้ำยากาวอัดแต่ละชนิดใช้เวลาไม่เท่ากัน จากนั้นจึงนำบล็อกสกรีนที่ฉายแสงไปฉีดน้ำเพื่อล้างกาวอัดให้หลุด จึงปรากฏเส้นแบบลวดลายตามต้นแบบ บล็อกซิลค์สกรีนให้แห้ง และก่อนนำไปพิมพ์ลายควรเคลือบแม่พิมพ์สกรีนด้วยน้ำยา

2. กระบวนการสร้างสรรค์ของการพิมพ์ลวดลาย ก่อนนำแม่พิมพ์ไปวางทาบลงบนวัสดุสิ่งที่ต้องการพิมพ์ที่เป็นกระดาษที่จัดเตรียมไว้ ซึ่งเป็นกระดาษเขียนสีน้ำมัน ด้วยการระบายสีพื้นสีอะคริลิกตามสีสันคลุมโทนบรรยากาศโดยรวมซ้ำสี การปาดที่แสดงร่องรอยฝีแปรง รอยสัมผัส

แห่งสนธิ ต่อด้วยวางบล็อกพิมพ์สกรีนพื้นที่ให้เกิดลวดลายตามอิสระที่สลับทับซ้อนจะปรากฏตามลักษณะลายรูปร่าง ลายเส้นสี นำไปสู่การสร้างเรื่องราว เนื้อหา รูปทรง เส้น สี เกิดมิติที่ซับซ้อนของลวดลายที่ผสมผสานตามสุนทรียชาตุนการสร้างสรรค์ผลงานได้แสดงออกตามความรู้สึกผนวกตามรูปร่าง รูปทรงที่ลวดทอนบิดเบือนไปจากรูปความเป็นจริง จากนั้นนำไปสแกนรูปภาพเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อนำไปเป็นพื้นหลังและลวดลาย โดยสร้างภาพด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรม Clip Studio Paint โปรแกรมวาดภาพรูปแบบจิตรกรรมดิจิทัลเพ้นท์ (digital paint) เป็นการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลไปสู่การสร้างภาพแทนจากจินตนาการ เป็นการบูรณาการร่วมกับการนำผลงานสร้างสรรค์ต่างๆ เพิ่มความร่วมสมัยมากขึ้น

ผลการศึกษา

1. ลักษณะระบบนิเวศธรรมชาติ ภูมิทัศน์ของสรรพสิ่งมีชีวิตในวิถีชีวิตจากพื้นที่ชุ่มน้ำทะเลน้อย ผู้วิจัยสร้างสรรค์ผลงานที่ได้หยิบยก “พื้นที่ชุ่มน้ำ” อุทยานแห่งชาตินกน้ำทะเลน้อย โดยพบว่า บริบทตามภูมิทัศน์ทางธรรมชาติที่เป็นแหล่งระบบนิเวศวิทยาชีวภาพ และภูมิทัศน์ทางวัฒนธรรมในมิติของสรรพสิ่งมีชีวิต เพียบพร้อมความสมดุลที่สมบูรณ์ทั้งที่อยู่อาศัย แหล่งอาหารที่เป็นระบบหมุนเวียน เป็นห่วงโซ่ซึ่งสิ่งมีชีวิตที่เกื้อกูลต่อกัน เช่น วิถีมนุษย์ สัตว์ พืชชนิดต่างๆ เป็นต้น เป็น “พื้นที่แห่งสรรพสิ่ง” ท่ามกลางความงดงามในอ้อมกอดแห่งทะเลสาบสงขลาที่รวมแหล่งชุมทรัพย์ทางธรรมชาติที่สำคัญเป็นผลผลิตของการจัดระบบการใช้พื้นที่ของสิ่งมีชีวิตที่ใช้พื้นที่ทับซ้อนกัน อันเป็นผลให้เกิดวิถีธรรมชาติวิถีมนุษย์ที่ผูกโยงภายใต้ปรากฏการณ์ภาวะธรรมชาติ/วัฒนธรรมนำไปสู่ “พื้นที่ท่องเที่ยว” ทางวัฒนธรรม กลายเป็นศูนย์รวมพื้นที่เศรษฐกิจของ

ชุมชน พื้นที่ชุ่มน้ำจึงเป็นแหล่งทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรมที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเยี่ยมชม รวมถึงใช้ประโยชน์ได้อย่างมาก

พื้นที่ชุ่มน้ำสะท้อนให้เห็นถึง “ภาพความเป็นสัจจะ”/ภาพความจริง (reality) ที่มีกลไกธรรมชาติที่แอบแฝงด้วยปัจจัยเงื่อนไขซึ่งถูกกำหนดในห้วงของธรรมชาติที่เกื้อหนุนความงามความธรรมดาสามัญอยู่รอบๆ ซึ่งปัทมาสน์ พิณนกุล (2563, หน้า 414-415) ตามแบบวิธีบนพื้นฐานของความเป็นจริงที่เป็นเหตุผลแห่งสัจธรรมถึงโครงสร้างของประชากรสิ่งมีชีวิต เช่น มนุษย์ ควายน้ำ นกนางนาค นก นกน้ำ พันธุ์ปลา พันธุ์พืช รวมถึงวิถี ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิทัศน์ทางธรรมชาติกับภูมิทัศน์วัฒนธรรม เพื่อการดำรงอยู่เป็นแก่นสาระธรรมชาติ ซึ่งเป็นกลไกที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อเป็นวิถัจกร ภายใต้อิทธิพลของธรรมชาติ ซึ่ง นฤพนธ์ ดั่งวิเศษ อิทธิพลของปัจจัยทางภูมิศาสตร์ที่มีต่อโครงสร้างหรือการปรับตัวของประชากรสิ่งมีชีวิตต่อสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ รวมถึงบทบาทหน้าที่ทางวิถีชีวิต สังคมวัฒนธรรมที่ซับซ้อนด้วยระบบนิเวศจึงกลายเป็นนิเวศวิทยาวัฒนธรรม (cultural ecology)

2. สร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม ผ่านสัญลักษณ์การสื่อความหมายภาพตัวแทนที่แสดงออกความงามทางสุนทรียภาพ พบว่า “พื้นที่ชุ่มน้ำนกน้ำทะเลน้อย” เปรียบเสมือนเป็น “พื้นที่อยู่อาศัยน้ำ” เป็นบ่อเกิดแห่งสรรพสิ่งมีชีวิตในมิติปรากฏการณ์ที่มองเห็นถึงวิถี การดำรงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตด้วยกัน การปรับเปลี่ยนหมุนเวียนให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม จึงเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดการสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งแสดงถึงเหตุผลแห่งสัจจะ ความเป็นจริงที่ปรากฏอยู่บนพื้นฐานโดยอาศัยภาพแทนความหมายเชิงรูปลักษณ์ผ่านรูปทรงสรีระทางกายภาพของสิ่งมีชีวิตต่างๆ

ในพื้นที่ชุ่มน้ำ และวิถีชีวิต การดำรงของมนุษย์ และสรรพชีวิตที่อาศัยอยู่ร่วมกัน เชื่อมโยงไปถึง ความอุดมสมบูรณ์ ความงามแห่งอัตลักษณ์ทาง วัฒนธรรมแห่งผืนน้ำของสรรพสิ่งมีชีวิต กำจร สุนพงษ์ศรี (2559, หน้า 106-108) อธิบายว่า ศิลปะเป็นการลอกเลียนแบบจากสิ่งมีชีวิตต่างๆ ในโลกภายนอก โดยผ่านมโนภาพ (idea) ที่เป็น สิ่งที่ใช้ตัวแทน/ภาพแทน (representations)/ สื่อแทนความหมาย การแสดงความคิด (ความรู้สึก ภายใน) ที่ได้ถ่ายทอดปรากฏสุนทรียเจตคติ ผ่านภาพความจริง ภาพความรู้สึก ที่แฝงความหมายเฉพาะโดยมีสุนทรียธาตุ (aesthetic elements) สื่อแทนความหมาย แนวคิด รูปทรง กลวิธีทางทัศนศิลป์ธาตุ (visual element)

ดังนั้น สิ่งที่ปรากฏผ่านรูปสัญลักษณ์เป็น สิ่งที่แทนความหมายบ่งบอกถึงเนื้อหาสาระ สิ่งมีชีวิต ถึงการดำรงชีวิตอย่างมีบทบาทต่อเนื้อที่ ซึ่งอยู่ร่วมกันระหว่างนิเวศวิทยามนุษย์ และ นิเวศธรรมชาติกับการอ้างอิงถึงการดำรงอยู่ของ สรรพสิ่งมีชีวิตต่างๆ เป็นการพึ่งพาอาศัยซึ่งกัน และ ความงดงามทางธรรมชาติที่คู่ขนานกับ สายน้ำ สร้างขึ้นด้วยรูปทรงเชิงสัญลักษณ์ตาม วิถีชีวิตเชิงนิเวศวัฒนธรรมแห่งสังจะที่เกิดจาก ประสบการณ์ตรงต่อสิ่งที่พบเห็นจนเกิดความ ค้นเคยในบริบทที่อยู่ใกล้ตัว บ่งบอกถึงความ อุดมสมบูรณ์ในพื้นที่ชุ่มน้ำ ผ่านเจตคติอารมณ์ ของความสุข ความรู้สึกประทับใจที่เกิดการนึกคิด กลั่นกรองเกิดเป็นมโนภาพแห่งจินตนาการ นำ มาสู่กระบวนการสร้างความหมาย ซึ่งปรากฏ

ทั้งในพื้นที่ทางกายภาพ พื้นที่ทางสังคม และ “พื้นที่แห่งจินตนาการ” ผ่านสื่อรูปแบบทาง ศิลปกรรม (art style) ถ่ายทอดการสะท้อน สุนทรียธาตุ การสร้างความหมายสื่อสัญลักษณ์ แทนความหมาย ดังนี้

2.1 การสร้างความหมายผ่านเนื้อหา รูปทรงพีชพันธ์ุ และสัตว์สัญลักษณ์

มนุษย์และสรรพสิ่งมีชีวิตเป็นส่วนหนึ่ง ของภูมิทัศน์ทางธรรมชาติผ่านภาพความจริงหรือ ภาพเลียนแบบ ภาพแทนความหมายได้ถ่ายทอด สู่ภาพความรู้สึกของตนเอง เป็นภาษาภาพที่ ปรากฏในผลงานสร้างสรรค์ ความสมดุลตามวิถี ในพื้นที่จินตนาการแห่งอัตลักษณ์บนสายน้ำเป็น กลไกที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นวัฏจักรธรรมชาติ ความ อุดมสมบูรณ์ ซึ่งจะมีองค์ประกอบทั้ง 4 ด้วยกัน คือ มนุษย์หรือสิ่งมีชีวิตต่างๆ สังคม ธรรมชาติ และเทคโนโลยี ที่เป็นปัจจัยเกื้อกูลส่งผลให้เกิด เป็นระบบนิเวศวิทยา และภูมิทัศน์ทางวัฒนธรรม แห่งพื้นที่ชุ่มน้ำซึ่งประกอบไปด้วยสัญลักษณ์ทาง รูปทรงแห่งวิถีธรรมชาติเช่น มนุษย์ สัตว์น้ำ ควายน้ำ พันธุ์พืชลอยน้ำ วงศ์นกน้ำ เป็นต้น ที่แสดงถึงรูปสัญลักษณ์ทางความหมายของรูปทรง สิบรยากาศ เทคนิค เพื่ออธิบายลักษณะทาง ภาษาภาพ หรือความหมายแฝงด้วยเหตุและผล เป็นส่วนประกอบอันสำคัญที่มีความเกี่ยวข้อง ระบบนิเวศวิทยาของสรรพสิ่งทำให้ผู้สร้างสรรค์ เกิดแนวความคิด มโนภาพ เจตคติ สัญลักษณ์ทาง รูปทรงศิลปะ ดังภาพตาราง 1

ตาราง 1 การสังเคราะห์ข้อมูลการสร้างรูปลักษณ์ทางความหมาย

ความหมายทางรูปทรง/สัญลักษณ์	
ภาพแทน/ ภาพเขียนแบบ	ความหมาย/การตีความ
รูปสัญลักษณ์/ รูปทรงทางศิลปะ	
	- ควายน้ำ สัญลักษณ์แห่งพื้นที่ชุ่มน้ำทะเลน้อยที่ดำรงชีพ หากินทั้งบนบก ในน้ำ การปรับสภาพไปตามสิ่งแวดล้อม “ควายน้ำ” แทนความหมาย สิ่งที่สามารถปรับตัวไปตามสภาวะธรรมชาติทั้งหากินในน้ำ และบนบก เรียกว่า ‘ควายน้ำ ควายบก’ กลายเป็นหนึ่งในสัญลักษณ์เด่นแห่งทะเลน้อย
	- ยกยอ (ยักษ์) การถักตวง การถ่วงดุลให้เกิดความสมดุลถึงวิถีชีวิตที่อยู่คู่กับสายน้ำที่เป็นสัญลักษณ์แห่งประมงพื้นบ้าน - ไช เป็นกับดัก หล่อเลี้ยงชีพของมนุษย์ในวิถีการประมงพื้นบ้าน - เรือ แทนความหมาย เรือนกิน เรือนนอน และเรือนใจ ซึ่งเป็นเครื่องมือทำประมงพื้นบ้าน
	- “ทะเลบัว” โทณสีชมพูสดใสกระจายเต็มพื้นที่ท้องน้ำที่ผูกพันทางสายใยแห่งผืนน้ำที่เกาะกลุ่มเชื่อมสัมพันธ์กันอย่างงดงาม ความตึงงามทางจริยศาสตร์ในเชิงคติพุทธศาสนา และ “ใบบัว” สายใยแห่งผืนน้ำที่เกาะกลุ่มเชื่อมสัมพันธ์กันอย่างงดงาม ปรากฏเงาสะท้อน การสะท้อนที่สื่อให้เห็นแก่นสัจจะ-ธรรมชาติ - พื้นที่ชุ่มน้ำ รูปร่างของพื้นที่ลักษณะคล้ายใบบัว ที่แสดงถึงความหมายถึงการห่ออุ้ม การหลอมรวมระบบนิเวศทรัพยากรอยู่อาศัย
	- นกต่างๆ ที่สื่อถึงการเดินทางหรืออพยพด้วยการแบ่งอาณาเขต สามารถดำรงตนตามวิถีท่ามกลางภูมิทัศน์ที่สัมพันธ์กัน สร้างความสมดุลอันสมบูรณ์อย่างมีอิสระภาพ - ปลาชนิดต่างๆ แทนค่าความอุดมสมบูรณ์แห่งสายน้ำทางระบบนิเวศทรัพยากรที่หล่อเลี้ยงวัฒนธรรมการกินของผู้คนในพื้นที่ - พิซลอยน้ำ แทนความหมายของห่วงโซ่อาหาร และเป็นที่อยู่อาศัยสิ่งมีชีวิต
	- ลายเส้น จุด พื้นผิวจากร่องรอย แทนการเกิดแห่งความหวังของสิ่งมีชีวิตเล็กๆ ที่รอการเจริญเติบโต อันเป็นผลผลิตซ้ำๆ ของธรรมชาติที่สร้างความมหัศจรรย์ให้เกิดขึ้น - รูปทรงเกลียวน้ำ/วงน้ำ สื่อสัญลักษณ์ความนิ่งสงบ มีความเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา แสดงถึงการหล่อเลี้ยงสรรพสิ่งมีชีวิตทั้งมนุษย์ สัตว์บก สัตว์น้ำ เป็นทรัพยากรที่หมุนวนกลายเป็นวัฏจักรแห่งสายน้ำ

2.2 การสร้างความหมายผ่านบรรยากาศของสี เทคนิควาดลายพิมพ์สกรีน และดิจิทัลอาร์ต

การใช้สีสร้างบรรยากาศให้สัมพันธ์กับวัตถุภายใต้มุมมองที่เกี่ยวกับระบบนิเวศธรรมชาติ มีการจัดวางองค์ประกอบของภาพทั้งดงามและความสมดุลให้ความรู้สึก โดยการจัดภาพตามทัศนียภาพ การใช้สีด้วยการสร้างบรรยากาศของภาพให้มีระยะใกล้ ไกล น้ำหนักค่าของสีให้เกิดจังหวะของแสง ซึ่งทำให้เกิดช่วงการเปลี่ยนแปลงของช่วงเวลา สอดคล้องกับแนวคิดของ Claude Monet ใน ค.ศ. 1908 ที่มีการสร้างสรรค์ชุด Water Lilies ที่จิแวร์นี (giverny) ที่เกิดจากความประทับใจในสภาพบรรยากาศของแสงสีในแต่ละช่วงเวลาของธรรมชาติ ผ่านการแสดงออกมิติของรูปทรง ดอกบัว ลักษณะการใช้แสง-สีที่กระทบกับวัตถุเกิดการสะท้อนของผิวน้ำ เสมือนเป็นการบันทึกสิ่งที่มองเห็น และสัมผัสได้ตามความเป็นจริงด้วยความรู้สึกในเวลานั้นๆ แต่มิใช่การคัดลอกภาพตามแบบที่เหมือนจริง (ใจภักดี อ่อนงาม 2551, หน้า 83-86) วัตถุจึงเป็นภาพแทนความหมายสิ่งนั้นที่ปรากฏเป็นรูปทรง เช่น ควายน้ำ เรือประมง พื้นบ้าน รูปทรงดอกบัว ไบบัว ยกยอ ปลา วงศ์ น่านก พืชลอยน้ำต่างๆ เป็นสื่อการแทนค่าทาง “รูปสัญลักษณ์” สื่อความหมายต่อการดำรงชีพตามวิถี กลายเป็นระบบนิเวศวัฒนธรรมทางธรรมชาติ

ด้วยกลไกการเปลี่ยนแปลงช่วงเวลา ฤดูกาล และการสร้างบรรยากาศของสีในภาพ ผ่านภาพความรู้สึกต่อการจินตนาการตามหลักองค์ประกอบศิลป์ที่แสดงออกถึงความรู้สึกสุนทรีย์ของความงามในพื้นที่ชุ่มน้ำ ผสมผสานวิธีการที่ทับซ้อนทางกลวิธีทัศนศิลป์ ด้วยเทคนิค 2 แบบ ดังนี้ 1) การพิมพ์ซิลค์สกรีน (silkscreen printing) แบบหนึ่งสีสองสีและสามสีด้วยกระบวนการทางเทคนิคของศิลปะภาพพิมพ์ ซึ่งมีคุณลักษณะ และอรรถรสทางสุนทรีย์ภาพเฉพาะ สามารถกำหนดเฉดสีตามความต้องการได้ และมีความโดดเด่นที่ทับซ้อนของรูปทรง สี พื้นผิวในการจัดองค์ประกอบอันแตกต่างที่สื่อถึงการแสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึกซับซ้อน ซึ่งเป็นการเพิ่มความแปลกใหม่ให้แก่การสร้างสรรค์ 2) จิตรกรรมเทคนิคดิจิทัล (digital paint) การสร้างสรรค์ด้วยโปรแกรม ซึ่งอาศัยเทคนิคทางดิจิทัลในการวาดภาพให้กลายเป็นงานศิลปะที่ให้อารมณ์ความรู้สึกทางสุนทรีย์ ที่ปรากฏในลักษณะการจัดวางองค์ประกอบและการใช้ทัศนธาตุต่างๆ รวมถึงการแสดงความหมายหรือเนื้อหาที่ปรากฏในภาพ เพื่อขับเน้นให้เกิดภาษาภาพทางทัศนศิลป์แบบเฉพาะ และนำไปประยุกต์ต่อการพัฒนาองค์ความรู้ในการสร้างสรรค์ทางทัศนศิลป์ที่มีคุณค่าทางสุนทรีย์ะดังภาพตาราง 2

ตาราง 2 การสร้างความหมายผ่านบรรยายภาคของสี

ภาพผลงานจิตรกรรม Acrylic and Silkscreen Printing

ผลงานสร้างสรรค์/ชื่อ	บรรยายภาคของสีการจัดภาพทางศิลปะ/เทคนิค
บานคู่ ขนาด 40 x 55 ซม.	- การจัดวางโครงสีโดยภาพรวม บรรยายภาคที่แสดงช่วงเวลาเข้าสู่ การคลุมโทนสีฟ้า-ม่วง โดยตัดกับสีเหลืองส้ม-ชมพู มีผลทำให้วัตถุมีแสงและเงาเปลี่ยนไป ทำให้ภาพรู้สึกพราวมีเสมือนปกคลุมด้วยหมอก พร้อมรับความเบิกบาน รวมถึงการทับซ้อนของสีด้วยเทคนิคการพิมพ์สกรีนเพื่อให้เกิดการซ้อนของรูปทรง
ละอองน้ำ ขนาด 45 x 49 ซม.	- รูปทรง เส้น สี ของภูมิทัศน์ธรรมชาติอันงดงาม ด้วยหวังบรรยายภาคของการใช้สีที่สดใสอบอุ่น ปกคลุมไปด้วยความงดงามของดอกบัวแดงที่เป็นสัญลักษณ์แห่งพื้นที่ชุ่มน้ำทะเลน้อยและลือลา พฤติกรรมของนกน้ำที่เกี่ยวกับการดำเนินวิถีชีวิตที่เรียบง่าย ที่คลเคล้งด้วยละอองน้ำที่นุ่มนวล ทำให้สภาพบรรยายภาคสะท้อนช่วงเวลาบรรยายภาคฟ้าหลังฝน
บานสิริ ขนาด 40 x 55 ซม.	- การใช้สีแสดงถึงชั้นบรรยายภาคของความรู้สึก ความประทับใจในบรรยายภาคของทัศนียภาพพระบรมนิวาสีเหลืองทองที่บ่งบอกถึงช่วงเวลาแสงทองยามเช้า แสงสะท้อนของดวงอาทิตย์ที่ลอดผ่านวัดดู และตกระหน่ำผิวน้ำสื่อให้เห็นถึงความรู้สึกของการเปลี่ยนแปลงของฤดูกาล และสีเขียวที่ให้ความรู้สึกเขียวขจีแทนบรรยายภาคของท้องทุ่ง
พลาณภาพแห่งสายน้ำ ขนาด 50 x 60 ซม.	- การสะท้อนถึงบรรยายภาคของช่วงฤดูร้อน ช่วงเวลายามสายที่ปกคลุมไปด้วยชั้นบรรยายภาคของสีเหลือง ส้ม เขียวซึ่งมีลักษณะของแสงและเงาที่ทอดยาวจากด้านหลังมาสู่ด้านหน้า ทำให้เห็นถึงวัตถุ มิติของเงาสะท้อนของน้ำ เสมือนภาพจริงของสีที่ปรากฏบนวัตถุ ด้วยเทคนิคต่างๆ

ตาราง 2 การสร้างความหมายผ่านบรรยายภาพของสี (ต่อ)

ภาพผลงานจิตรกรรม Acrylic and Silkscreen Printing

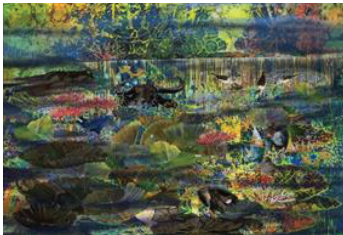
ผลงานสร้างสรรค์ชื่อ

บรรยายภาพของสีการจัดภาพทางศิลปะ/เทคนิค

อัครลักษณะแห่งสายน้ำ
ขนาด 50 x 60 ซม.

- บรรยายภาพของช่วงเวลากลางวัน เหล่าบรรดาสัตว์มีชีวิตต่างแสดงลีลา แสดงพฤติกรรมที่กำลังเพลิดเพลินในจังหวะช่วงเวลา ต่างตีความกับท้องทุ่งธรรมชาติที่แท้จริง

The Natural Way of life
ขนาด 50 x 60 ซม.

- การแสดงถึงช่วงเวลาใกล้รุ่งสาง ซึ่งเป็นบรรยายภาพของการดำเนินวิถีประมงพื้นบ้าน การวางไข่ การทอดแห ที่แสดงถึงความเป็นอยู่หรือการดำเนินชีวิตในแต่ละวันที่เรียบง่าย

อภิปรายผล

ผลงานสร้างสรรค์เป็นการนำเสนอ ลักษณะของระบบความสัมพันธ์ของทรัพยากร ประชากรสิ่งมีชีวิต สรรพสิ่งต่างๆ ครอบคลุมถึงกระบวนการก่อเกิดการดำรงอยู่ พัฒนาการ ความเคลื่อนไหวต่างๆ และความเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นไปตามเงื่อนไขของสภาพแวดล้อมตาม นิเวศวิทยาธรรมชาติ สอดคล้องกับที่ ฤทธิชัย ศรีสุข (2564, หน้า 196-197) ที่กล่าวถึงระบบ นิเวศทางธรรมชาติสิ่งไม่มีชีวิต และระบบนิเวศ ทางธรรมชาติสิ่งมีชีวิต ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ผลิต (producer) ผู้บริโภค (consumer) และผู้ย่อยสลาย (decomposer) ที่อาศัยอยู่ใน สิ่งแวดล้อมเดียวกัน ที่ต้องพึ่งพากันโดยตรง และทางอ้อม ซึ่งเป็นประกอบสำคัญต่อระบบ นิเวศทางธรรมชาติที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

ของสสารและมีการถ่ายทอดพลังงานระหว่างกัน ด้วยความสัมพันธ์ในแบบต่างๆ ที่หมุนเวียนเป็น วัฏจักรได้

ดังนั้น ในการสร้างสรรค์ การนำแนวคิด Semiotics ในการสร้างความหมายหรือสิ่งที่แทน ภาพ (visual image) และการให้ความหมายแทน ความคิด (concept) มาอธิบายในรูปแบบเนื้อหา และเทคนิค ได้แก่ 1) ความงามและความจริง (beauty and realism) รับรู้ ระบบความคิดถึง มุมมองที่ถ่ายทอดจากความเหมือนจริง แสดงให้เห็นลักษณะระบบนิเวศทางธรรมชาติ และ นิเวศวิทยาวัฒนธรรมเชิงพุทธเพื่อความสัมพันธ์ ที่เป็นระบบกลไกของการดำรงชีพ ห่วงโซ่อาหาร การเปลี่ยนแปลง จนกลายเป็นการสร้าง ความ สมดุลที่เอื้อต่อกัน โดยการสร้างสรรค์ผลงาน จิตรกรรมผ่านสัญลักษณ์การสื่อความหมาย

รูปสัญลักษณ์ที่แสดงผ่านรูปทรงสีวิทย์วิทยาของพรรณพืชพฤกษา 2) การแสดงออก (expressiveness) ของเนื้อหาตามความรู้สึกทางอารมณ์ การสร้างบรรยายของสี และกระบวนการสร้างสรรค์ 3) รูปแบบและเทคนิค (style and technique) แสดงถึงสื่อ วัสดุ รูปร่าง รูปทรงธรรมชาติที่สื่อสัญลักษณ์ความหมาย แทนค่าสรรพสิ่งที่มีชีวิตและวิถีชีวิต และรูปทรงที่สร้างสรรค์อย่างอิสระผสมผสานการจัดวางองค์ประกอบศิลป์และทัศนธาตุที่แสดงออกทางความคิด ความงามทางสุนทรีย์ภาพ

สรุป

ผลงานสร้างสรรค์ จิตรกรรมภูมิทัศน์ ทะเลน้อย: ความสมดุลแห่งสุนทรีย์ศิลป์ เป็นการสร้างสรรค์ผลงาน จิตรกรรม 2 มิติ ได้ปรากฏให้เห็นถึงสื่อศิลปวัตถุ เนื้อหา เรื่องราวความเป็นธรรมชาติ สุนทรีย์ชาติ และเจตคติที่แฝงในความคิด ทั้งอัตนัยนิยมและสัมพัทธนิยมได้แสดงออกทางสุนทรีย์ยะ ด้วยเทคนิคการพิมพ์ซิลค์สกรีน และสื่ออะคริลิกบนกระดาษ และการใช้โปรแกรม Clip Studio เข้ามาเป็นเทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมดิจิทัล จำนวน 6 ชิ้น

เอกสารอ้างอิง

- กำจร สุนพงษ์ศรี. (2559). *สุนทรียศาสตร์ หลักปรัชญาศิลปะ ทฤษฎีทัศนศิลป์ ศิลปวิจารณ์*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ใจภักดี อ่อนงาม. (2551). การค้นพบความงามและความจริงบนเส้นทางในการสร้างสรรค์ศิลปะของโกลด โมเน. *วารสารวิจิตรศิลป์*, 1(2).
- ชูศักดิ์ วิทยาภัก. (2561). *นิเวศวิทยามนุษย์: การศึกษาสิ่งแวดล้อมในมิติของสังคมและวัฒนธรรม*. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ณฤณี ศรีสุข. (2564). นิเวศวิทยาวัฒนธรรมเชิงพุทธบูรณาการ. *วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง*, 10(2).
- ปัทมาสน์ พิณกุล. (2563). สาระ พรรณพฤกษาพื้นถิ่นทะเลน้อยในอุดมคติ. *รายงานจากงานประชุมวิชาการระดับชาติพิบูลสงครามวิจัย, การประชุมวิชาการระดับชาติพิบูลสงครามวิจัย ครั้งที่ 6* (หน้า 406-418). มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ศุภชัย สิงห์ยะบุศย์. (2560). *สุนทรียศาสตร์. คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*.
- สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2542). *ทะเบียนพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติและระดับชาติของประเทศไทย. สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม*.
- อภิรักษ์ สงรักษ์ และเกสศิณีย์ แท่นนิล. (2549). ทัศนคติของชาวประมงทะเลพื้นบ้านต่อการส่งเสริมประมง: กรณีศึกษาในอำเภอสิเกา จังหวัดตรัง. *รายงานการประชุมวิชาการประมง ประจำปี 2549 กรมประมงร่วมกับศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. กรมประมง*.
- Curtin, B. (2009). Semiotics and visual representation. *Academic Journal of Architecture*, 1.